

Euroopa Nõukogu Veneetsia Komisjoni 20. aastapäeva tähistamine Veneetsia, 5. juuni 2010

Mari-Liis Lipstok
esimehe abi

10. mail 2010. a möödus 20 aastat Euroopa Nõukogu juurde liikmesriikide riigiõiguse ekspertidest nõuandva kogu – Veneetsia Komisjoni – loomisest. EN ministrite komitee kutsus 1990. a mais komisjoni ellu selleks, et rakendada õiguse pakutavad tagatised demokraatia teenistusse, seda eelkõige uurides, kõrvutades ja lähendades eri riikide õigussüsteeme. Komisjoni ametlikuks nimetuseks sai Euroopa komisjon „Demokraatia läbi õiguse“ (*The European Commission for Democracy through law*) ning selle asutamise otsustamisel osalesid 18 Euroopa Nõukogu liikmesriiki (Austria, Belgia, Küpros, Taani, Soome, Prantsusmaa, Kreeka, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Malta, Norra, Portugal, San Marino, Hispaania, Rootsi, Šveits ja Türgi). Komisjon koosneb sõltumatutest ekspertidest, kes koostavad uurimusi, ja arvamusi/juhtnööre õigusriigi ja demokraatia edendamiseks mitte ainult EN liikmesriikides, vaid ka väljaspool Euroopat. 2010. a kuuluvad Veneetsia Komisjoni 57 riigi õiguseksperdid, sealhulgas on ka 10 riiki mujalt kui Euroopast, nt USA, Brasiilia, Peruu, Tšiili, Mehhiko jne. Komisjon on 20 aasta jooksul esitanud EN parlamentaarsetele assambleele või ministrite komiteele üle 400 arvamuse 35 riigi põhiseaduste, valimisseaduste, kohtusüsteemide muutmise kohta. Euroopa Inimõiguste Kohus on 45 lahendis viidanud komisjoni arvamusele või uuringule.

Aastapäeva tähistamiseks kogunes 5. juunil Veneetsiasse üle 300 kohtuniku, välispoliitika analüütiku, õigusteadlase ja EN kõrge ametniku. Külaliste hulgas oli mitmete riikide presidente, tervituskõnega esinesid nii Ungari riigipea hr Solyom kui ka Gruusia president hr Šaakashvili. Aastapäeval kõnelesid Euroopa Nõukogu nimel Ministrite Komitee esimees, endise Jugoslaavia Vabariigi Makedoonia välisminister T.E. hr **Antonio Miloshoski** ja EN 2009. a sügisel ametisse nimetatud peasekretär hr **Thorbjørn Jagland**. Eestist osales tseremoonial Riigikohtu esimees **Märt Rask** ja komisjoni liige Tallinna ringkonnakohtu kohtunik **Oliver Kask**.

Ettekannetes rõhutati Veneetsia komisjoni olulist rolli, mis on muutunud 1990.-aastate alguses Ida-Euroopas taastatud demokraatlike riikide institutsioonide ülesehitamist toetavast ja abistavast õigusriigi, demokraatia ja inimõiguste väärtusi peegeldavaks koostöökoguks, mis vaatab Euroopast kaugemale. Leiti, et komisjon on unikaalne just seetõttu, et ta suudab anda laiapõhjalisi sõltumatuid (liikmesriikide poliitilistest huvidest kallutamata) arvamusi.

Aastapäeva kõnede tekstid avaldati EN kodulehel

http://www.coe.int/t/dc/files/themes/democratie_droit/default_en.asp